

Klepel, januari 2025

Uitvoering Energietransitie Wieringer Eilandmuseum

In de tweede helft van 2024 is ons museum begonnen met de energietransitie. Allereerst zijn we gestart met de aanleg van een bodemwarmtenet. Duurzaam bouwen is in trek, niet alleen bij particuliere woningbouw, maar ook bij projecten zoals ons Wieringer Eilandmuseum! Wie wil er nu niet energiezuinig en duurzaam tegelijk zijn?

Bodemenergie als duurzame energiebron

Er wordt gebruik gemaakt van de thermische eigenschappen van de bodem om er warmte of koude aan te onttrekken. Dit is een toekomstbestendige oplossing voor het aardgasvrij maken van ons museum. Men spreekt van bodemenergie tot een maximale diepte van 500 meter. Er zijn drie bronnen geboord van ieder 135 meter diepte. Nadat het systeem is afgeperst, is het gevuld met een water-glycolmengsel. De warmte uit de bodem wordt als bron gebruikt voor een warmtepomp. De vloeistof in het gesloten bronnensysteem warmt 4 tot 6 graden op en transporteert deze warmte naar de warmtepomp.

In de warmtepomp bevindt zich een koudemiddel dat bij een lage temperatuur verdampt. De warmte uit de bron wordt gebruikt om dit koudemiddel te laten verdampen. De damp wordt vervolgens in een compressor samengeperst, waardoor de temperatuur sterk stijgt. De ontstane warmte wordt via een warmtewisselaar afgegeven aan het verwarmingssysteem van de gebouwen, zoals de vloerverwarming of radiatoren. Na het afstaan van warmte condenseert

het koudemiddel weer af en de cyclus herhaalt zich. De warmtepomp verwarmt hiermee onze gebouwen, te weten de boerderij, het bezoekerscentrum en het nieuwe depot. Eventueel kan in de zomer de warmtebron gebruikt worden voor koeling, waarbij overtollige warmte wordt afgevoerd naar de bodem.

Yoeri Mostert, zijn vader Jaap Mostert en Harry Jasper zijn bezig geweest met (het trekken van) de kabels van de nieuwbouw naar de boerderij

Zonnepanelen

Op het nieuwe depot hebben we 26 zonnepanelen gemonteerd met een vermogen van 445 Wp per stuk, in totaal 11.570 Wp. De verwachte opbrengst zal circa 10.653 kWh per jaar zijn. Hiermee voeden we, naast onze nutsaansluiting, de warmtepomp, verlichting en al het andere verbruik.

3

De warmtepomp, de omvormer van de zonnepanelen, de vloerverwarmingsunits en de thermostaten in de diverse ruimtes zijn via een netwerk in zijn geheel aangesloten op een energiebeheersysteem. Met dit systeem kunnen wij (maar ook onze leverancier Warmtebelang) de gehele installatie uitlezen en besturen. Een voordeel hiervan is dat storingen op afstand door Warmtebelang kunnen worden gemonitord en eventueel opgelost. Inmiddels werkt de installatie naar tevredenheid en we constateren zelfs dat het klimaat in de boerderij droger is geworden. En dat is goed voor de kleding en het beddengoed.

Door bovenstaande energietransitie konden de gaskranen in het bezoekerscentrum en de boerderij worden afgesloten. Ook zijn in beide gebouwen de cv-ketels gedemonteerd. Verder hebben wij de elektriciteitsvoorziening van de boerderij aangesloten op die van het bezoekerscentrum. Binnenkort zal Liander de twee gas- en de extra elektra-aansluiting verwijderen, zodat we alleen nog een elektra-aansluiting in het bezoekerscentrum hebben. Deze totale investering levert, naar verwachting, met de huidige energieprijzen een jaarlijkse besparing op van minimaal € 5.000,-. Een energietransitie voor een duurzaam en toekomstbestendig Wieringer Eilandmuseum.

(André Lont)

Piet Duin, Chiel Bugel, Ton Braad, Gerard Slootweg en Jan Cazemier aan het klussen en schilderen in of bij het nieuwe depot en bij het verplaatste schuurtje

Richard Boersen (Aannemerij Dirk Boersen) is twee maanden aan het werk geweest

Wolschilderen voor het afscheidshuis in Westerland

Tien trotse dames staan voor hun vier schilderijen. Afwezig is Corrie Maas

De werkstukken, bestemd voor het afscheidshuis in Westerland, zijn gemaakt in de wolschildertechniek. Hierbij prik je met een naald met weerhaakjes gekleurde wol in een vilten ondergrond. De wol wordt zo verankerd en vormt een eenheid met het vilt. Het is een vorm van schilderen, maar met een plezierige bijkomstigheid: als het niet bevalt kan het er met enige kracht weer uitgetrokken worden en kan je overnieuw beginnen.

Het onderwerp dat voor het afscheidshuis werd gekozen is “De vier jaargetijden”. Het zijn bomen in de vier seizoenen. De schilderijen zijn feestelijk overhandigd aan bestuur en medewerkers van het afscheidshuis. Op hun beurt trakteerden zij op iets lekkers bij de koffie. Na afloop werden er in kleiner comité nog kerstkaarten gevilt.

5

Het resultaat van twee maanden elke week twee uur wolschilderen. Hierna zijn de schilderijen opgedoekt, dat wil zeggen ze zijn eerst opgeplakt om eventueel uitzakken te voorkomen en daarna om een frame geniet. Ondertussen hangen ze al in het afscheidshuis aan weerszijden van de entree.

In Memoriam Jan Rotgans 1937 – 2024

(Paul Kühr, 27 november 2024)

Namens het bestuur en alle vrijwilligers van Museum Jan Lont wil ik graag stilstaan bij de betekenis van Jan voor ons museum. Die betekenis is heel groot geweest en wij zijn hem daar erg dankbaar voor. Jan was al in de negentiger jaren actief betrokken bij het museum. Dat was ver voor mijn tijd en daarom heb ik aan enkele mensen, die veel met hem hebben samengewerkt, gevraagd of zij mij konden bijpraten over die beginperiode. Dat was niet tegen dovemansoren gezegd. Die oproep leverde een stroom van aardige reacties op. Dat die mensen zo graag wilden vertellen wat voor vriendelijke, stille en waardevolle kracht Jan is geweest, is veelzeggend. Nou wist ik wel dat Jan altijd zeer betrokken is geweest bij het museum, maar de veelzijdigheid van zijn activiteiten verraste mij toch. En het was niet voor niets dat hij aanvankelijk het liefste vanuit het museum begraven wilde worden.

Jan was zo begaan met het museum omdat hij het belangrijk vond dat het in goede handen kwam en dat er goed voor het Wieringer erfgoed gezorgd werd. En hij voegde de daad bij het woord, hij was nooit te beroerd om de handen uit de mouwen te steken. Zeker in de periode van de ingrijpende restauratie van de boerderij, en later van de sloop van de oude paardenshuur, moest er veel werk verdeeld worden onder de vrijwilligers en het prettige was dat Jan zich dan altijd spontaan aanbood. Hij was tijdens het werk altijd vriendelijk en behulpzaam en hij trad zelden op de voorgrond. Jan was eerder een man die je een beetje zijn eigen gang moest laten gaan.

6

Foto links: Jan met Klaas de Haan bij de taanketel. Rechts februari 2021: de rijtuig en ander materiaal worden uit de stal gehaald van Jan Rotgans om geplaatst te worden in de nieuwe rijtuigenloods

Vanaf 2007 werkte Jan veel met Klaas de Haan samen, vooral op dagen dat er getaand moest worden, dan stookten zij samen de ketel. Maar hij deed veel meer: hij schilderde de hekken en bijzondere objecten, zoals de driewielderkar, hij onderhield het terrein en de bestrating, hij sloeg hekpalen en hij haalde overal het onkruid weg. Jarenlang heeft hij een groot deel van het onderhoud van de collectie voor zijn rekening genomen. Hij was zeer bedreven in het bestrijden van houtworm. Zo voorkwam hij dat bijzondere voorwerpen langzaam tot stof vergingen.

Met zijn trekker bewees hij vaak goede diensten, vooral als er weer eens een auto in de greppel was gezakt, dan trok hij die auto er met zijn trekker weer uit. Die behulpzaamheid was kenmerkend voor hem, je kon altijd op hem rekenen en hij wist voor veel problemen vaak een oplossing. Toen we langzaam maar zeker uit ons jasje dreigden te groeien, stelde Jan zijn schuur beschikbaar om daar het rollend materieel in te stallen. Jarenlang hebben bij hem de brandspuit, de bakkerskar, de speelwagen, de ambulancekar en weet ik wat niet meer, in opslag gestaan. Totdat wij de nieuwe rijtuigenloods konden bouwen. Toen heeft hij, natuurlijk weer met zijn trekker, alles netjes teruggebracht. Maar zijn belangrijkste inbreng was misschien wel dat je hem altijd iets kon vragen. Hij wist ontzettend veel van de boerenwerktuigen en andere objecten uit de collectie. Zulke vraagbaken zijn goud waard voor een museum en dat goud zijn wij nu kwijt.

7

[Ook] als burens van Jan en Tima koesteren Hannah en ik alleen maar goede herinneringen aan Jan. Als we naar het weiland keken, dan zagen wij bijna altijd Jan ergens in het land rondscharrelen. [...] Op de ochtend dat Jan is gestorven liet een grote groep rotganzen zich als een deken over het groene weiland vallen. Wieringen op z'n mooist, maar al deze vogels wogen niet op tegen het gemis van deze ene bijzondere Rotgans.

Sterrenkijkavond

Zaterdag 23 november werd in het kader van Nacht van de Nacht een Sterrenkijkavond georganiseerd. Omdat het weer niet al te best was, kon de boeiende presentatie (met video) van Koen van den Driesch (Waddensky) helaas niet buiten plaatsvinden, maar geheel in de ontmoetingsruimte.

Beelden van het vrijwilligersuitje op 28 oktober naar Hoorn en Medemblik

8

Foto's van boven naar beneden:

Stoomtrammuseum in Hoorn // Werkplaats, monument uit 1929 // Station Wognum op de route naar Medemblik // Lunch in Medemblik // "De weg naar de vrijheid", expositie in het Oorlogsmuseum aldaar.

VARIA

Op 9 december was het een drukke van belang in de ontmoetingsruimte van ons museum. Het was de ochtend waarop velen bijeen waren om met elkaar te knutselen: kerststerren maken van - geverfde - wc-rolletjes voor in het bezoekerscentrum: de kerstboom en op de tafels. Het idee kwam uit de koker van Els Mostert, die tevens de algehele leiding had.

Zaterdag 4 januari een heerlijk stamppottenbuffet als startschot van het nieuwe jaar 2025, met ruim 40 deelnemers. De organisatie lag in de vaardige handen van Debora Spee, uiteraard met hulp! Voorzitter André Lont gaf een terugblik op het drukke afgelopen jaar en een vooruitblik op het nieuwe. Aansluitend werd een videopresentatie gehouden van de nieuwbouwprojecten en de energietransitie, gemaakt door Harry Jasper. Daarna volgden de stamppotten (gemaakt door eigen vrijwilligers) die de aanwezigen zich goed lieten smaken, getuige de lege gamellen na afloop!

9

Wolwerkgroep. Dit jaar bestaat de wolwerkgroep 10 jaar. Iedereen wil doorgaan en de belangstelling ervoor groeit. De eerstvolgende bijeenkomsten zijn op de volgende data: **zondag 12 januari, 2 maart, 6 april (open dag) en 1 juni.** Aanvang 13.00 uur.

 Wieringer Eilandmuseum *Jan Lont*

Verhalenmiddag op zondag 19 januari 2025 in het Wieringer Eilandmuseum.

Aanvang 14.00 uur. Entree € 6, = inclusief koffie/thee.
Vol is Vol

Foto's maken was één van de hobby's van onze oprichter Jan Lont. Jan heeft meer dan 840 foto's en dia's gemaakt en die waren en zijn opgeslagen bij de Historische Vereniging Wieringen. Foto's over de boerderij, Stroe, natuur, winter, paarden, mechanisatie van het boerenleven, ect

Jan deelde zijn fotomateriaal met diverse burens en kennissen waaronder de familie van Dirk Lont van het voormalige loonbedrijf op Stroe. Jaap Lont Dzn heeft nu de dia's laten digitaliseren en wil hiermee een breder publiek kennis laten maken met het fotomateriaal van Jan Lont

Onder de titel: "**Waar een jeugd zich herschrijft, kom ik mijzelf weer tegen**"
Zal Jaap Lont zijn verhaal en ervaring vertellen en met foto's over het leven van Jan Lont. Zeker voor veel Wieringers herkenbare historische beelden!

10

Zondag 16 februari: Tweede verhalenmiddag: Kleding en klederdracht in het nieuwe museumdepot en de geschiedenis van de Boerenzakdoek.

Zondag 16 maart: Derde verhalenmiddag, verzorgd door Paul von Wolzogen Kühr. boekpresentatie over de Wieringer Peet Stigter in de Tweede Wereldoorlog.

Zaterdag 5 april: opening van het zomerseizoen en opening van de nieuwbouw.

Zondag 6 april: OPEN DAG